
Telegram cunsumadëures setëmbër/otober 2017

Newsletter

Wenn Sie im KonsumentInnenschutz auf dem Laufenden sein wollen, abonnieren Sie kostenlos das Verbrauchertelegramm als Newsletter.

Miliarg de euro aspeta "da gní descedá" pro sozietés d'assicuraziun

Ales sozietés d'assicuraziun ti mancel indicaziuns sön porsones assigurades por almanco 4 miliuns de polizes

Da na inrescida fata da IVASS (Istitut por la verda sön les assiguraziuns) resultëiel che 4 miliuns de assiguraziuns sön la vita n'é nia gnüdes paiades fora; chisc contrac vëgn vedli te chëstes sozietés cina che ai toma en prescriziun (le tëmpe de prescriziun é de 10 agn).

Le valur complessif de chëstes polizes che dorm röia a miliarg: ara se trata de sparagns o de somes che ê gnüdes adorades por curí, da che che â stlüt jö chisc contrac, le risch de mort. L'Autorité de verda dá dant dui trus sciöche al pó gní ciafé fora sce na porsona de familia morta â n'assicuraziun sön la vita. L'Autorité de verda aconsiëia da fá insciö por ciaré che le capital preodü dales polizes vëgnes paié fora:

- L'ANIA (Assoziaziun nazionala dles sozietés d'assicuraziun) á lauré fora n formular aposta (www.ania.it) cun chël che les porsones interessades pó ciafé fora sce la porsona morta â stlüt jö n'assicuraziun sön la vita. Al vëgn aconsié che dötes les porsones che podess potenzialmënter ester benefiziades fejes domanda, deache la chirida ne dess nia ma gní fata tres la porsona assigurada, mo ince tres chères che podess ester benefiziades.
- Fá na domanda scritta (por racomanada cun recioiüda derevers) ai agënc d'assicuraziun, al'agenzia, al broker, ala banca o ala sozieté d'assicuraziun, cun chi che le mëmber de familia mort â contat. L'Autorité de verda á ince de chësc vers metü a desposiziun na lëtra tipica.

Le film documentar "Das System Milch"

La verité sön l'industria dl lat

N film de Andreas Pichler

Le lat é n gran business. Ia do chësc alimentar che pé tan pur, s'ascogn na firanda industrialia de miliarg. Al vëgn fat profit a cosc dl ambiënt, di tiers, dles porsones y de nosta sanité. Mo jí jissera pô ince atramënter. "Le sistem lat" é n iade, sciöche te n film, tres de plü continënc che tol y vá preiudizi y mostra sö soluziuns.

Sön feter vigni pacl de lat él da odëi vaces contëntes, mo la realté é bele dî n'atra. Fora dl zidlamënt dl bestiam da lat él gnü n'industria de miliarg che ciara che le consum dl lat restes costant a nivel mondial. Le documentar „Das System Milch“ ciara iadô les coltrines dl'industria dl lat, mostra sö te na manira insistënta les consequënzes por les porsones, i tiers y l'ambiënt y stlarësc cara che é la responsabilité dla política y dl consumadú te n monn globalisé.

Dates:

5. - 11.10.2017: Balsan, cinema Capitol, Kaltern Filmclub

12. - 18.10.2017: Maran. cinema Ariston

Spunghes da ciasadafüch, n paraisc por i baters: n stüde aconsiëia da les baraté fora sovënz Metede averda al'igiëna dla ciasadafüch y di mesi che an adora te ciasadafüch!

Studiá dla Hochschule Furtwangen (HFU), dl'Université Justus Liebig de Gießen y dl Zënter Helmholtz de München á analisé te n stüde 14 spunghes da ciasadafüch adorades. Aladô de chësc stüde ascogn spunghes da ciasadafüch n microbiom metü adöm da plü co 360 sorts desvalies de baters. La densité di baters arjunj na concentrasiun che é normalmënter ma da ciafé te proes de fecalies. Danter i agënc che vëgn dant plü gonot n'un êl ince de chi che é potenzialmënter patogens.

Lavé fora la spunga cun ega cialda o la traté tl furnel a micro-ones n'é nia na soluziun a dorada lungia, dij i auturs dl stüde. Ai aconsiëia da baraté fora les spunghes dantadöt ti ospedai y tles ciases de palsa almanco un n iade all'edema. Ci che preocupëia le plü: tles spunghes che vëgn puzenades regolarmënter, por ejëmpl tl furnel a micro-ones o ince ma lavades fora, él na concentrasiun de baters patogens cotan plü alta.

La Zentrala di Consumadus dl Südtirol aconsiëia da ciaré da tigní na bona igiëna dla ciasadafüch y di mesi de laur che an adora iló. Na bona regola é zënzater chëra da se lavé les mans danter un n laur y l'ater, mo chësc é n dovëi canche an laora cun cern cröia o polam! Les sperses de laur y dotes les massaries che röia a contat cun polam, cern, pësc y üs crüs dess por le miú belatira gní puzenades y lavades jö cun ega cialda y detergënt da lavé jö. Implü dess i borduns, i busc y les spunghes che an tol da lavé jö y te ciasadafüch gní mudá regolarmënter. An dess cumpré injiins da puzené te ciasadafüch che an pó lavé a 60°.

"Aiüt! Mi jore é gnü anulé!"

Ci dërc á pa i passajiers?

Sce n jore vëgn anulé ne pó na sozieté de jore nia ma lascé i passajiers tl aeroport. Le regolamënt di passajiers dl'UE n. 261/2004 vëiga danfora che la sozieté de jore mëss ti pité al passajier la poscibilité da

chirí fora danter na retüda totala dla cherta de jore y na prenotaziun sön n jore sostitutif cina a destinaziun – plü adora che ara vá o te n ater momënt sciöche le passajier ó.

Fora de chësc á i passajiers ince le dërt da ciafé prestaziuns d'assistënza sciöche ince n paiamënt d'avaliazion de 250, 400 o 600 euro, sce l'anulamënt dl jore n'é nia gnü comuniché adora assá. Le paiamënt d'avaliazion ne mëss indere nia gní paié da pert dla sozieté de jore sce le jore é gnü anulé porvia de zircostanzes straordinares sciöche por ejëmpl de stletes condiziuns dl tēmp o scioperi. Tl aeroport desson jí ala portina dles chertes dla linia de jore, por che al pois gní fat diretamënter la registraziun sön n jore sostitutif cina a destinaziun. Mo ne stede a se acotenté ma de na retüda scēmpla dla cherta dl jore nia fat. Sce la compagnia de jore ne fej nia le trasferimënt a n ater jore pón ince instēsc prenoté n meso de trasport alternativ por rové a destinaziun y dedô pretēne i cosc implü dala compagnia de jore. Al pó ester de ütli da se lascé confermé danfora dala compagnia de jore che al n'ê nia poscibl da se lascé trasferí a n jore alternativ dla medema compagnia.

Por de plü informaziuns: www.euroconsumatori.org, t. 0471-980939, info@euroconsumatori.org.

Che che se fej sö na ciasa instēsc paia plü cuta sön le valor ajunté

ZCS: Tl Parlamënt dessel gní metü na fin al desvantaje dl'IVA por che che costruēsc instēsc

La condiziun é che la costruziun sides dla classa energetica A o B. Sce i cumpri l'apartamënt da na firma de costruziun pói trá jö le 50% dla cuta söl valor ajunté (IVA).

Sce i ó indere lascé fá sö sön mi grunt da frabiché n'abitaziun fajon n contrat d'esecuziun di laurs y paian i lauranc sön fatura sunsi stlüt fora da chēsta alisiraziun dla cuta.

Chiló tl Südtirol éra sovēnz insciö che al é families che á bele le grunt da frabiché o al vëgn trat jö le frabicat vedl y dé l'inciaria da n'un fá sö n nü. Por chēstes mosöres de costruziun ne vëgnel nia preodü sostēgns straordinars dal Stat.

Tröpes porsones á contaté la Zentrala di Consumadus por damané do sce al foss poscibl da tó y jí chēsc desvantaje, deache ares é dla minunga che cun la costruziun promöieres ince éres l'economia – sciöche firmes de costruziun le fej – y dal'atra pert dáres pó ince cun les mosöres de sparagn energetich n contribut positif por l'ambiënt. Ara se trata en gran pert de prömes ciases por families jones che pó adoré vigni sostēgn finanziar.

En prinzip ó pó le stat alzé le standard energetich di frabicac, mo al sostēgn ma le marcé dles abitaziuns dles firmes de costruziun. I privac ne n'á nia na lobby che se dá da fá por ëi.

La Zentrala di Consumadus dl Südtirol (ZCS) präia i parlamentars dl Südtirol che é tla Ciamena y tl Senat da la finí da desvantajé, por ci che reverda la cuta söl valor ajunté, che che se fej sö instēsc süa abitaziun canche al vëgn arlungé i alisiramēnc. Tl Südtirol él cotanc che costruēsc instēsc.

Marcé dl'energia: Aboliziun dl marcé protezioné dal 2019

Portal d'internet por ofertes y d'atres novités

La lege sön le marcé y la concorēnza (lege n. 124/2017) vëiga danfora n valgönes novités importantes por le marcé dl'energia eletrica y dl gas. La mosöra zēnzater plü drastica por les consumadēsses y i consumadus é l'aboliziun dl marcé protezioné dl'energia eletrica y dl gas cun le 1. de messé dl 2019.

Chësta mosöra é gnüda criticada dassënn dales assoziaziuns di consumadus, danter chëstes ince la Zentrala di Consumadus dl Südtirol, en conscidraziun di risc de na liberalisaziun „salvaria“ dl marcé dl'energia y dl gas por les families y les consumadësses y i consumadus en general.

Por garantí n confrunt complet dles ofertes y süa visibilité publica, prevëiga la lege sön la concorënza tl tēmp de cin' mëisc dala jüda en forza dla lege (tres provedimënt da pert dl'autorité por l'eletrizité y le gas) la realisaziun y la gestiun (da pert dl gestur dl sistem informatich integré SII) de n portal informatich aposta olache al vëgn coiü adöm y metü publicamënter a desposiziun les ofertes atuales por l'eletrizité y le gas, fajon dantadöt referimënt ales families, ales aziëndes cun prestaziuns contratuales plü basses y chères che á n consum de alplü 200.000 metri cubics standard de gas. I operadus dl'eletrizité y dl gas sön le marcé talian mëss trasmëte chëstes ofertes por che ares pois gní publicades sön le portal.

Dal 1. de jená dl 2018 mëss la clientela finala sön le marcé protezioné gní informada te na manira adeguada da so gestur por ci che reverda le superamënt dl prisc „protezioné“, aladô dles prescriziuns dl'Autorité de ispeziun.

La minunga dla Zentrala di Consumadus é: „L'aboliziun dl marcé protezioné y la mudaziun da n prisc protezioné a un dl marcé lëde ti dará bindebó da ponsé ales consumadësses y ai consumadus. Al resta da odëi sce i provedimënc dl govern sará efetifs o nia te chësta ria fasa de transiziun. N rode important ará te vigni caje les organisaziuns di consumadus cun süa ativité de informaziun y consulënza che sostëgn tres de plü les consumadësses y i consumadus.“